

En liten parvel sitter och leker med några legobitar under Perstorpsskivan i farmors kök. Farmor sitter och virkar och lyssnar lite på radion som står på i bakgrunden. Plötsligt märker gossen hur virknålen stannar upp och förstår att farmor lyssnar koncentrerat, "Stig Dagerman" pratar man om på radion. Där grundlades ett stort intresse hos den lille pojken för Stig Dagerman som sedan följt honom genom hela livet.

Den lille parveln var Bengt Söderhäll som med denna lilla betraktelse från barndomen fångade publiken som han sedan höll fångslad under ca 45 minuter då han sjöng, läste verser och berättade om Dagermans liv och verk på SPF-Ankarets månadsmöte den 10 oktober.

Dagerman föddes och växte upp hos sina farföräldrar på Norrgärdet i Älvkarleby. Han beskriver sin tid hos farföräldrarna som lycklig. Farfadern mördades det år Dagerman skulle ha fyllt 17 år och farmodern sägs ha dött av chocken. Deras gravsten är borta men lagom till 100-årsfirandet av Dagerman har farföräldrarnas gravplats letats fram och förhoppningsvis kommer den att märkas ut och bevaras.

Dagerman flyttade som 11-åring till sin far i Stockholm, där han tidigt anslöt sig till syndikalisterna. I medlemstidningen Storm, började han skriva dagsedlar och krönikor, vilket gjorde att han blev intressant för andra tidningar. Han fick så småningom plats på Arbetaren, där han blev kvar i många år.

Hans debutroman "Ormen" kom ut 1945, då är Dagerman 22 år. Den fick ett fantastiskt mottagande!

Därifrån, fram till sin död 1954, var han väldigt produktiv. Han skrev flera romaner (tex Att döda ett barn, Bränt barn, Bröllopsbesvär), ett antal noveller, dagsedlar, dikter och även dramatik mm under sin alltför korta levnad.

Dagermans litterära kvalitet är mycket stor, hans verk står sig fortfarande och citeras och översätts till olika språk än idag. Vid riksdagens högtidliga öppnande 2015, lästes dikten "Namnet Människa" som fortfarande är rykande aktuell.

"Ormen", en beredskapsskildring håller på att översättas till ryska. Nu i dagarna har "Lorden som jag rodde", precis givits ut som en vacker konstbok illustrerad av Davide Reviati från Italien.

Lusten att läsa Dagerman igen, väcktes nog hos många i publiken efter denna underhållande, lärorika och spännande föreläsning av Bengt Söderhäll, för övrigt en av grundarna till Dagermansällskapet 1987. Sedan 1996 har de delat ut Stig Dagermanpriset. Sällskapet lades dock ner 2019 och Älvkarleby kommun delar numera ut priset.

"Dagerman-podden" finns att hämta ner på Spotify om man vill veta mer om hans liv, litteratur och storhet.

Bengt avslutade med att sjunga; En broder mer Jordan kan du inte göra om. (1950)

Jorden kan du inte göra om Stilla din häftiga själ!

Endast en sak kan du göra: En annan människas väl.

Men detta är redan så mycket att själva stjärnorna ler

En hungrande människa mindre betyder en broder mer.

Efter en välsmakande kopp kaffe och smörgås avslutades mötet med information, bl a om de resor som planeras till 2024.

Nästa månadsmöte är den 14 november då Ulf Kriström kommer att prata om "De urstarka ledarna - hur Gävle växte fram till en stor idrottsstad".

Gerd Andén

SPF- Ankaret